

מ.ס.

התאחדות ליוצאי
המזרח

פ ר ו י ס ד ק ר ל מ.ס. 25/ג

מליטה ועדת הפנים, ההתקיימה ביום ג' כ' באדר
ט' תשי"ד - 23.2.54, בטעם 8.45

- חברים:
- נ. חת - היו"ד
 - ח. סגור-כהן
 - י. ישעיהו
 - ב. קמין
 - מ. כלפון
 - ע. מסף
 - ג. פלש
 - ס. הלל
 - מ. חזני
 - מ. פרי
 - מ. חגיבי

- סגנים:
- שר הפנים י. רוקח
 - מר צילן - מטעם משרד הפנים
 - מר גברזי - מטעם משרד הפנים
 - מר סילברסטון-היועץ המשפטי של משרד הפנים
 - מר נגבי - מטעם משרד המשפטים

- סדר-היום:
1. תשובות שר הפנים לשאלות חברי הועדה
 2. חוק בחירות לגופים ציבוריים (המסך הדיון)

היו"ר נ. חת: פותח את הישיבה.

בתחילת הישיבה בראוני לאודיע לכם, שעוד לפני כמה חודשים, על פי ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת בן-טהרן וזיסמן, אשר טענו נגד קיפוח תרבות הגוף בסלינה, החליטה הכנסת להעביר את הבעיה הזו לוועדה סיוחדת שעליה תחליט ועדת הכנסת. ועדת הכנסת החליטה שועדה זו תהיה מורכבת מחברי ועדת הפנים והועדה לחינוך ותרבות, והדבר נוסד לגיוע לשני יושבי-הראש של הועדות האלה. אני הייתי טעונין בכך, שההרכב המיועד של הועדה המשותפת הזו יהיה פחות או יותר בהתאמה לסדרת הועדה. לכן הועדה מורכבת בצורה כזו, אבל בכל זאת דרוש אישור פורמלי. במקרה זה סטינו קצת מהדרך המקובלת וצרפנו חברים שאינם נמנים על חברי מחת מהועדות הללו, פניה וחינוך ותרבות, כדי להגיע להרכב מתאים.

ובמה החברים שישתתפו בוועדה מטעם ועדת הפנים: חברי-הכנסת הלל, חזני, כהן וטננבאום, ובהטכטה האדם צרפנו גם את חת"כ בן-טהרן. מטעם הועדה לחינוך ותרבות ישתתפו: חברי-הכנסת סטילנסקי, צברית, א. רזיאל-נאור ועוד שני חברים שאינם חברים בוועדה - חת"כ זיסמן ושרי. ועדת הפנים תריכבה למטר את 5 החברים המוצעים על ידה.

הצעת היו"ר על הרקב הועדה - נושאה

א. כלפון: מה בדבר הישיבה של הועדה המשותפת לרשויות המקומיות?

היו"ר נ. חת: דיברתי עם יו"ר ועדת הכספים והוא חושב שכדי לקבל את החומר מסדר הפנים לא מספיק זמן של שבוע. דחינו בתורן עקרוני את הישיבה לשבוע הבא - את בינתיים יתקבל החומר. אני חושב שהדיון יהיה רק תיאורטי, גולי על קביעת עקרונות לעתיד, ויותר מאשר עזרה. כספית בצורה הקיימת, כנראה ששום דבר לא יתווסף, כיוון שאותו מענק יחולק, גולי מתוך עקרונות אחרים, אבל שינוי מסוי לא יהיה.

א. כלפון: הובטח לנו על ידי נציגי מסדר הפנים, להפציה לנו את המודעות לחלוקת המענק, שעד היום לא זכינו לראותה. כל טוענות הרשויות המקומיות, ישכל עוד אינן יודעות את סכום המענק אינן יכולות להכין את תקציביהן.

מר גברזי: שר הפנים הבטיח להפציה את הנוסחה הזו. היא נמצאת בשלב של גמר ולכשיפנה השר רגעים אחדים מהתקציב והדברים היוצקים בכנסת, הוא יביא אותה לפני הועדה.

היו"ר נ. חת: אנו מבקשים להעביר שאלה זו לשר הפנים. אנו מצריכים מיד שהוא עסוק, אבל אין זו תשובה מספקת אמתנו.

השרויות יור ומונים לשאלות ומברי הדיעה

היו"ר נ. חת: בקשרו הטבר שר הפנים בשתי שאלות: (א) בקשר עם החלטתו למנות טועמה מקומית ברמט-העין; (ב) בקשר עם אי-נתינת גישור למס עסקים בפ"ת. חוץ מזה אינני יודע אם זה חייבי עומד על שאלתו בדבר טועד הבחירות בנצרת. קבלנו תשובה מתאריך הבחירות בקבע.

א. חביבי: אני עומד על שאלתי.

י. ישעיהו: ברצוני להעלות את שאלת סינוני הטועמה ברמט העין. על זה ששר הפנים החליט למסר את רמט-העין כטועמה מקומית הכלל מודים לו. השאלה היא בדבר החלטתו למנות את הטועמה המקומית ולא לקיים בחירות שם. הטענה מטעם שר הפנים פנה להסתדרות הירנות וביקש מהן שיציעו לו טועמדים. מכיוון שברמט העין היה ועד מקומי אשר בחר בביטורו של שר הפנים הקודם, ועד הנבחר על ידי כל התושבים בבחירות כלליות, והועד הזה כיהן תקופה ניכרת, אנשי המקום התרגלו להיות מזרחים, התרגלו לדעין הבחירות, התרגלו לכך שהאנשים העומדים ברמט הציבור יהיו בבחורים. הועד ההוא פוזר כתוצאה מסיכסוך שהיה בינו לבין "סקורות", ושר הפנים נאלץ, כפי הנראה, לפזר את הועדה על מנת להכריז על בחירות חדשות. כעת מתבקש הדבר, שבני יכול לומר שהכל טפצירים את שר הפנים, לא למנות טועמה מקומית בלא לתת אפשרות לתושבים לבחור להם נציגים. זו איננה רק דרישת המוכלוסין, זו גם דמגה לעצם העניין. צריך להרגיל את האנשים להתיחס בדרך-ארץ למוסד המקומי שלהם, למוסד הטוביציפלי, ואם מוסד זה יהיה טמונה, לא ישמעו לו. אני סובר שטובת העניין מחייבת שיהיו בחירות, זה דבר שמלכד את הציבור.

שר הפנים י. רוקח:

חה"כ ישעיהו הקל עלי תפקיד התשובה.
גם מטרים שאלו מותל מדוע מני טעלה
בת ראש העין לדרגת מועצה, מני מני רומה שבנידון זה אין ערעור
ומני מטיף טעלה זו.

(ב) אשר לפיזור הועד, מני שומע שזה
היה בנובמבר 1952, לפני היותי שר, וכנראה היו סיבות כאלו שמילצו
את חברי השר הקודם לעשות זאת. ברצוני להעיר כי מני סמך-סמך מילצו
מטעים לתנועה שיש, בקלות למזר מועצות ולסנות מארות. וזה הייצו
הך גם מני טמנה בהתחלה מני מני סמך כמער המועצה קיימת, זה ראש
סמך לא נעים. מסביב לירושלים, חדרה, בשבוע הבא-דחומת, ישנה
התנועה הזאת לתת לי יותר מדי יפוי-כח לפזר מני לסנות. מני סמך
מילצו רוצה לסלח תביעות כאלו.

מבל כמון הבעיה אחרת - מני צריך להגיע
למועצה נבחרת. אם כן, כיצד תעשה בחירות? מני שומע מני מברזי
שמנהל הסחוז בא לידי הסכם על כל המסלגות במקום למילצו מועצה זמנית.
ישנן עיריות הקיימות זה 40 שנה ולא התחילו במועצות נבחרות. מני
עושה את המקס הזה בכדי להכניס את המסק למסלול ידוע, ואז יש לי
על מה להישען. את המילצו מני עושה בהתייעצות עם המרגובים במקום.
עם המילגות במקום, מילצו הולך למנות מנשים בגופן שרירותי. מני
מניעץ וטוקל היטב, ועיניו זאת בכמה וכמה מקומות. מולי רק במקרים
מפורים חרגתי מתחום ההסכם. מני מתמר לי, שאם ישנו הסכם על הרכב
המועצה, היא תוקם ובעוד זמן קצר נוכל להכין את הבחירות. הושבני
שהבחירות למועצת ראש העין הנבחרת יוכלו להתקיים בעת ובעונה אחת
עם הבחירות ליתר המועצות המקומיות אשר יתקיימו ביולי 1955, ואם
תכהן מועצה מטונה במשך שנה ורבע, אין בזה מסון. אחרת מני מפעל בחלל
ריק.

(ג) עלי לפעול לפי חוק הבחירות למועצות
מקומיות. יש צורך למנות מועצה שתכין את הבחירות, ומני פועל לפי
פרוצדורה זו. מני מקווה שאם אחי המילצוים, שיש להם כבר יושב-
ראש של מועצה אחת, יתחילו להיות מנשי עיריות ומועצות. מני זקוק
למוסד שינהל את העניינים, סמכו מקבל עצה ועזרה להכנת הבחירות.
כרי שבדאי שמעתם, בקטתי את כל הרשויות המקומיות להכניס בתקציביהן
סכום ידוע לצורך הבחירות.

היו"ר נ. חת:

לפי חוק המועצות, המועצה הראשונה
מתמנית על ידי שר הפנים והיא צריכה
להוציא לפועל את הבחירות. בדטה לי שהמילצוים היום מוגבל, לשנה בלבד.

שר מברזי:

מילצו מוגבל, והאגבלה היא רק בנוגע לעיריות.

שר הפנים י. רוקח:

גם מילצו הסכמתי להצעתו של חה"כ ישעיהו,
מני זקוק לזמן כדי להכין את הבחירות.

י. ישעיהו:

חודש ימים לכל היותר.

שר הפנים י. רוקח:

מילצו יכול לסדר בחירות במשך חודש ימים.
ואין טעם להקדים את הבחירות סמך
שהבחירות הכלליות למועצות המקומיות תתקיימנה בעבור שנה ורבע.

א. כהן:

גם בינתיים השירותים שמהלים כסדרם,
ויש פחות מני יותר שקט, מני מוכן לקבל
את ההנחה שלט צריך להקדים את הבחירות.

היו"ר נ. חת:

בתקבל מברק חתום הידי ההסתדרות הכללית
והפועל המזרחי בראש העין המגיע
התנגדות למילצו מועצה על ידי שר הפנים. במברק מני מתבקשת ועדת
הפנים לקבל משלחת מטעם הגופים הנ"ל בקשר להתנגדות זו.

מדברי חברי הוועדה הבינתיב על עצם ההחלטה להקים הוועדה בין מערערים. גם על סיבוי הוועדה לתקופה מסויימת, דבר הפתיחה עם החוק, אי אפשר לערער. השמלה יכולה להיות, המה צריך להגביל את תקופת כהונתה של הוועדה הספציפית, כמו שמוכר חבר הכנסת ישעיהו לרודס ימים בלבד. נוסף לזה יכול להיות ערעור על הרכב הוועדה.

י. ישעיהו:

אני מסבך את שר הפנים על שהוא ניגש לענין גישה עניינית, ומפילו מתוך חיבה, אבל דווקא מטעם זה עליו להתחשב בעובדה טרמטית כל היה במקום גוף נבחר, מפילו אם זה היה ועד ולא הוועדה במופן פורמלי, וממחר שלמנשים היה סוסד נבחר הם חוזרים לטוענה סמונה, דבר המסכסך את הרגשות, אינני יודע אם אני יכול לבטא היטב זאת.

(ב) אינני יודע אם פירוש המעיף, ששר הפנים סמנה טוענה, הוא, ששר הפנים חייב למנות טוענה, זה רשותו וזכותו אבל אין הוא חייב לעשות זאת.

(ג) זה קרוב לטובה שהשרותים מתנהלים על ידי פקיד של משרד הפנים. יש סביב השרותים הגלה, כפי שהם מתנהלים, פחות או יותר שקט. אני חושב שבתנאים אלה אפשר כעבור חודש או חודשיים לקיים בחירות, ואז הסוסד הנבחר יקבל לידיו את כל התפקידים. לעומת זאת ברור לי, שסיבוי כעת פירושו שבמסך שנה וחצי לא תהיה טוענה מקומית ולא סכסוכים בלתי פוסקים.

שר הפנים י. רוקח:

ואם תהיינה בחירות?

י. ישעיהו:

אז תהיה לאנשים דרך-דרך כלפי הוועדה, והמקום יכנס למצב של שלווה. אין לי כל חשד ובני מספין ששר הפנים יטנה את הוועדה מתוך התייעצות עם ההסתדרויות הציבוריות, וילעשה זאת בצורה הוגנת, אבל הענין יסבול.

א. פרי:

אשר לצד החוקי של הענין: ברמש העין היו בחירות והבחירות האלה נערכו בהסכמתו של שר הפנים הקודם, במיעורו של שר הפנים הקודם. אמנם היו בחירות לוועד, אבל ועד זה הוכר כמו טוענה, זה היה בהתאם לחוק. ממחר שהיו ברמש העין בחירות, מהו הטעם, מבחינה סטטוטית, למנות טוענה, ומהו הטעם מבחינת הענין?

היו"ר ב. חת:

בחוק נאמר במפורש שהשר יטנה.

א. פרי:

אני חולק על הפירוש שאתה נותן. היו בחירות חוקיות והוועד היה חוקי. שר הפנים אמר כך פוזרו, ללי החוק הוא רשמי לפזר אותו, אם כי אני יכול לחלוק על טעמים אלה, אבל לאמר שהוא פוזר את הוועד יש לא אפשרות זאת: להכריז על בחירות חדשות, לדעת לטוענה, כי הוכרז המקום כמועדה מקומית. אני מציע לשר הפנים שבמקום סיבוי טוענה ועד בחירות, בהתאם להרכב הוועד שפוזר, בתוספת הנציגים האלה שיש זכות לשר הפנים לצרף. במסך חדשים ימשיכו העניינים להתנהל על ידי פקיד המשרד.

ב. קמין:

ברמש העין התקיימו בחירות חוקיות תחת המיקוח של הסמונה על המחוז, והשר פוזר את הוועד, בודאי מתוך ניסוחים טלוי. האנשים במקום לא קיבלו את הדבר ברצון והיתה חוסר-הרעות. זה שנה מתנהל המקום על ידי סמונה, ואני אינני רואה שום סיבה ועיכוב, שהמבט הזה, שהיה קשה, ייטשך עד לבחירות חדשות. בינתיים עברה שנה של נסיון, הישוב התבגר, גם בלי ועד וטוענה, ובני המקום, על ידי מברק שבמקבל, מבטאים את רצונם של התושבים. אין שני יכול להכין את ניסוחו של שר הפנים, שהוא רוצה לרכיב סדר במקום, אבל אין זה מסתלב עם המבט במקום, כי האנשים התבגרו ורצונם בוועד נבחר.

טר אילן:

חוקיה בחקיקה כדי שהגדלטיביסטריזיה תפעל לפיהם. החוק הוא ברור לגמרי, הוא מורה בטרם בטרם קטגורי שם שר הפנים מכריז על הקמת מועצה, הוא מסבך בד-בבד עם ההכרזה על המועצה הראשונה, ומזה מין מבוט. המועצה הראשונה הזו סוכרחה להתמנות כדי שמשטר יהיה לקיים ועד בחירות. אין כל דרך לבחור בוועד בחירות, מלבד לבחור שתהיה המועצה הראשונה. אני בטוח שכל בית-משפט יטול את הבחירות האלה שתיערכנה בלי שתהיה מועצה ראשונה.

אשר לדברי חז"ל פרי, שמען כי נערכו כבר בחירות ברמש העין, כחוק, ברצוני להזכיר לו ולחברי הוועדה כיצד התחיל ענין זה. הדבר היה לראשונה בגדל משקלון, וכל מיני גופים צבוריים ערכו לבחור סכני בחירות, על כן הוחלט, שגם ברצוני של גוף מיזשהו לערוך בחירות, יהיה על הדבר פיקוח על ידי משרד הפנים. מלה הם הבחירות שנתקיימו ברמש העין, ובהתאם לבקשת המלגות הוטכם שקצין הממוז לפקח עליהן, אבל לוועד ההוא לא היו כל סטכוריות של מועצה מקומית. אין זה גוף שיכול ליהנות מסטכורגתיה של מועצה מקומית, מסטכוריות מלה תוכל ליהנות רק המועצה הממונה.

ט. חזני:

אם גם נכון פירושו של טר אילן לחוק הדן בדבר, שלשר הפנים אין ברירה מלה למנות מועצה, המסקנה היא שהיועציה המשפטיים של משרד הפנים צריכים ליעץ לשר הפנים כיצד לערוך את הבחירות ככל המשטר מוקדם ברמש העין, מבלי לבוא בסתירה עם החוק. אבל אין המסקנה יכולה להיות שעל ידי כך יידחו הבחירות לזמן ממושך. אני מציע ששר הפנים יקיים בחירות ברמש העין בהקדם.

קודם כל כגון קובע העיקרון הציבורי הטובה ברצון של בחירות. אין לנו צריכים לבלום את יצרת לקחת את עניניהם בידיהם, אנו חייבים לעודד זאת, מה גם ששם היה כבר גוף נבחר, ועכשיו הם בטוב של נסיגה.

שנית, מינני טוכן להישבע יאבחיירות תהיינה כעבור שנה וחצי, מינני בטוח בכך. אשר מותר שלם יתכן כעבור חודש לקיים בחירות, אבל החוק קובע שהבחירות לכל המועצות לא סוכרחות להיות בטוחו מועד, ואז השר יכול לומר שהבחירות ברמש העין תהיינה כעבור 3 חדשים. אני מציע ששר הפנים יטול את הדברים שהושמעו כגון.

ח. טגורי-כהן:

שמעתי את כל הדברים שבאמרו על ידי חברי הוועדה ישעיהו וחזני, שמענו כי היה ועד נבחר בטקום, אבל למה לא אמרו מה היה הגורם לפיזור הוועד על ידי שר הפנים הקודם. היה טכסוך בקשר למפעל המים, הוועד המקומי רצה לרכוש אותו, חברת מקורות התנגדה, ולומר הטכסוך היה בין חברת מקורות לבין הוועד, ומינני יודע מה שר הפנים צריך היה לעשות מה שעשה, שהמפעל יטאר בידי מקורות, או שהמוסד הזה תהיה לו אפשרות של שלטון טמטי, וגם הכנסה מסוימת. ממפעל המים, דבר שהיה טמטיע לטובה מבחינת כלכלת עיניי המקום ויחס התושבים כלפי הוועד. מינני יודע מה לא היו צריכים לדאוג אז לכך, כי זהו מקום חדש עם אנשים כחוסלי אפשרות, ומולי גם היום צריך לעורר את הבעיה מחדש - שגם אנשי המקום רוצים לרכוש את מפעל המים, תינתן להם האפשרות הזאת.

אני בעד זה שתתקיימה בחירות ברמש העין. מינני חושב שצריך לחכות עד לבחירות לכל המועצות המקומיות בארץ. נערכו בחירות בכמה מקומות בארץ, ומינני חושב שאין מקום אחר יותר מרוכוז, ופחות אז יותר בניי מחוג אנשים מסויים, מראש-העין, ומינני רוצה קושי בנייהול הבחירות.

ג. כהן:

אני חושב שאריך להגביל את שטח המחלוקת ולא לריב על שני דברים בשעה שמשטר לריב על דבר אחד. אין אני מומר שאינני בטוח אם יש צורך במינני מועצה או לא, כי אנו נוהגים לקבל חוות-דעתם של היועציה המשפטיים כהוכחה.

השאלה היא כמה זמן תכהן הסועצה
 באופן זמני. אם נניח ששר הפנים יקבל את דעת חברי הועדה שיש צורך
 בבחירות בהקדם, אבי מציע לוטר שהוא מוכרח לסנות סועצה, הוא צריך
 לסקול, ענין זה יתכן ויובא בפני ועדת השרים לעניני פנים ושרותים,
 והדבר יקח סכל מקום זמן. יש בחוק כמה שלבים של זמן שמצטרפים
 ביחד ליותר מחדש; יש צורך להכין רשימת הבחורים, יש צורך ליצובות
 במקום, בעזרת הסועצה הסמוכה, כל זה יקח חודשים. ואם נעשה החשבון
 הזה יתברר, שבין מה שמציע שר הפנים, חודש יולי 1955, לבין מה
 שמציעים חברי הועדה, יש רווח של חודשים מעטים.

כעת אבי בא ואומר לשר הפנים:

אתה וחבריך בזמנו התנגדתם לקיום בחירות מוניציפליות על רקע פוליטי,
 בתוך הקלחת הפוליטית הכל ארצית, אבי מתנגד לקלחת זולגבי כל
 הרשויות המקומיות, על אחת כמה וכמה בראש העין שיש בה איבוד של
 רגיל לחייה פוליטיים מיימים ימימה, לכן אבי אומר שכדאי להקדים
 את הבחירות לפני היום הסיועד לבחירות הכל ארציות.

היו"ר נ. חת:

נדמה לי שהענין ברור. שטענו הסברים
 מפני שר הפנים והיועצים המשפטיים,
 ואיש אינו מערער על כך שפנים סועצה, השאלה היא בנוגע לבחירות.
 אינני יודע אם אנו צריכים לדון בעציה זו סכל צדדיה. החוק עתן סטכות
 לשר הפנים לקבוע תאריך הבחירות, אינני חושב שהועדה רוצה להיכנס
 לסטכותו של שר הפנים, על כן בשורת השאלה - האם צריך להקדים את
 הבחירות או לא. אבי נגד זה שבווליס כרגע על כך, מפני שהשאלה אינה
 עוסדת היום לסדר-היום.

שר הפנים י. רוקח:

אני סטבח סמד את האתלהבות של החברים
 ודאגתם הסעמיקה לדמוקרטיה בראש העין,
 ואני טבקש שהות, כי פרוצס זה צריך לקחת זמן, זה אינו חומר אנושי
 שהיה באירופה, שהוא רגיל לבחירות, כמו יהודי פולנהי למשל, סכל חיייהם
 חיו באזירה של בחירות. כמין אבי נתקל בחומר סמד טוב, אבל הכל צריך
 לעשות לאט-לאט. כל החלטה שתתקבל להקדים את הבחירות, זה רק יכביד
 עלי ועל ראוני הטוב, להכניס את אנושי ראש העין לסטכות של אחריות
 עצמית. יבידו ששר הפנים הוא בירוקרטי, ויאטרו שועדת הפנים היא
 יותר עליונה משר הפנים, ולמפרע זה יצור סכסוך. זהו חומר אנושי
 חדש, עוד אף פעם לא הלך לבחירות, וסחובתנו להכניס אותו לסטכות של
 ססטעת.

אין אבי סעונין להחזיק פקידים בראש
 העין, אבי חושב שזו שיטה גרועה שאני סחזיק בהרבה סקוטות פקידים
 שהם סבהלים את הענינים, הם לבדם סחליטים וזה בודאי אינו בריא.
 כפי שמרתי הסועצה תסובה בהתיעצות עם הספלגות, ססטדיה ראשונה,
 סתוך תקנות|דועות, ואחר כך ניגש לבחירות בהתאם לסה שתיעץ לי הסועצה
 הזאת. צריך להכניס אנשים שידעו מה זה ססק, מה זה נוהל, מה זה חוק,
 ואני חושב שיהיה זה טוב כי אנשי העליה החדשה יתחנכו על ברכי פקידים
 הסטרד. יכול להיות שלא ארתום את ראש העין לבחירות הכלליות של הסועצות
 הסקוטיות, אבל זאת צריך להשאיר לדיסקרציה שלי, ואם הועדה תחליט,
 זה יכביד עלי.

היו"ר נ. חת:

אבי מציע את ההחלטה הבאה:
 לאחר שהועדה סטעה את הסבר שר הפנים
 בנוגע לטינוי סועצה סקוטית בראש העין, סצאה שאין צורך להעמיד את
 השאלה על סדר-היום של הועדה. יחד עם זאת סביעה הועדה את סשאלתה,
 ששלטה חודשים לאחר שהשר יטנה את הסועצה, יבוא לפני ועדת הכספים
 ויודיע כיצד ברהה לו ענין הבחירות.

א. פרי:

אני ססכים לחלק הראשון של ההצעה
 ומציע שהועדה תביע את סשאלתה, כי שר
 הפנים יקדים את הבחירות ככל האפשר.

ע. א.פ.:

מינוי חטיב שואטרך להצביע, כי גם זה"כ
פרוי סטטיים שתתמנה מועצה, ובהרי 3 חודשים
נוכל לדון גם להקדים את הבחירות או לא.

י. ישעיהו:

אני רוצה להוסיף עוד פסקה, אם כי אני
מאמין ברצונו הטוב של שר הפנים,
שהתייעצות עם הגופים האיגוריים תהיה על כל הרכב המועצה.

היו"ר נ. חת:

אני תמיד רוצה לשמור שהועדה לא תיכנס
במסכות של חברים.

ס. חזני:

אם שר הפנים יודיע שהוא טבור כי צריך
לקיים את הבחירות ככל האפשר מוקדם, אין
צורך בהצבעה.

שר הפנים י. רוקח:

אין אני יכול לעת להתחייב, אבל אני יכול
לומר כי מסנה את המועצה בהתייעצות עם
כל המפלגות, תנו לי שהות של סטטר חודשים, והן אני אבוא ומסר לכם
סה ששקלתי, יתכן שנקדים את הבחירות.

הצבעה

הצעת היו"ר במקבלה - 3 חודשים
כעבור מינוי המועצה יבוא שר הפנים
בפני הועדה ויאמר את דעתו בנוגע
לקיום בחירות ברבע העין.

היו"ר נ. חת:

כפי שאמרתי בתחילת הישיבה, נתבקשנו
על ידי האסדרות הכללית והפועל המזרחי,
סניף פ"ת, לקבל מסלחת מטעם הגורמים הנ"ל שתביע את התנגדותה על
החלטת שר הפנים. עניתי שהועדה ביקשה הסבר משר הפנים, ולכשתאסע
את ההסבר תודיע על החלטה. נדמה לי שאין כל טעם לקבל מסלחת,
ומני מודיע להם על החלטת הועדה.

שר הפנים י. רוקח:

אני רוצה שהועדה תדע, כי לא בכל מקרה
שפני מסנה מועצה חדשה עלי להופיע בפני
הועדה על מנת לתת הסבר.

ח. סגורי-כהן:

אני מכינה לתשומת לבו של שר הפנים,
שגם הוא יסצה לזכרון לסנות מועצה,
יתחשב לא רק בדעת המפלגות כי אם גם בדעת המושבים, אזרחי המקום.

היו"ר נ. חת:

היתה טענה על מי-מישור מס העסקים בפ"ת.

שר הפנים י. רוקח:

אני מבקש שעה כדי להרחיב על כל הפרוטוקול.

היו"ר נ. חת:

אם כך נדחה את הבירור הזה לישיבה הבאה.

א. הריבי:

שר הפנים הבטיח לכנסת בזמנו שהבחירות
בוצרת תיערכנה באחד מרס, וכעת אני רוצה
שהמבטחה לא קריטהל אני שומל למה, וצריך לדעת שהמבטחה לבחירות בגסרו
מזמן, העיכוב לא היה בגלל ההכנות לבחירות, אלא מתוך סיבות אחרות
שמינוי יודע אותן, אני שומל: למה הוחלט שהבחירות תהיינה ב-12 באפריל;

(ב) אפריל הוא חודש של חגים ולא מתאים לבחירות.

שר הפנים י. רוקח:

אני שמח מאוד שאני יכול לקבוע ^{את} התאריך כפי שקבעתי אותו בחודש אפריל. שש שנים לא היו בחירות בוצרות, מאז קום המדינה, ואינני יודע מתי היו בחירות לאחרונה, ובדומה לי שאיחור של שבועיים, יש גם בזה הישג טוב מאוד.

א. חביבי: התושבים דרשו שהבחירות תתקיימנה במרץ.

שר הפנים י. רוקח:

אינני יודע איזה תושבים ביקשו. ההחלטה הזו נתקבלה על ידי ועדת שרים מאוד חשובה, והוטל עלי להשתדל שזה יהיה עד סוף מרץ, ואני חושב שאני מקיים יפה, במסגרת העוזרים שלי, את ההחלטה הזאת. היו לי קשיים עם ועד הבחירות, זהו מקום מאוד חשוב, מר חביבי בודאי יודע זאת, ובכל זאת הצלחתי להביא לסדר את גמר הערעורים, הייתי בעצמי בוצרות ודיברתי עם המועצה כולה, שבלתי אומה על התאריך, ידעתי שיש חגים בחודש אפריל אבל לא ב-12 לחודש. המועצה פה-מחר האליטה לייעץ לסדר הפנים את התאריך הזה, 12 באפריל, כתאריך לבחירות, ואני קיבלתי זאת, אם כי לפני כן הצעתי את ה-7 באפריל. ברור שהבחירות לא יכולות להתקיים לא ביום ו', שהוא חג למושלמים, לא ביום שבת, שהיא קדושה ליהודים ולא ביום א', שהוא חג לנוצרים. הם בחרו ביום ב', ואני ח' ב שנהגתי בהגינות ולא היה לי כל ענין להרויח זמן.

א. פרי:

ברצוני לשאול את השר מה צורך הבחירות בבית-שאן. התושבים שתכוננו סזמן ומחכים לקביעת התאריך, ובינתיים לא קובעים אותו.

מר צילון:

בבית-שאן נערך פנס הבחורים, אבל יש חשש שהם אינו כסורה, ומשום כך מתנהלת עתה הקירה מטעם משרד הפנים. התפקיד הזה הוטל על הממונה על המחוז עצמו, ואנו מחכים לתשובתו בעוד ימים מספר.

א. פרי:

אינני רוצה לדעת את התאריך המדוייק, כי אם את המועד המועד.

שר הפנים י. רוקח:

אינני שתכונן לדחות את הבחירות כי יש לי קשיים עם הפקיד הממונה, גם מצבה הכלכלי של בית-שאן אינו איתן, ואני מקווה שהבחירות תיזרכנה בהקדם האפשרי.

היו"ר ב. חת:

בתחילת הישיבה הזכיר זה"כ כלפון את ההבטחה שביתנה על ידי נציג משרד הפנים, להביא לידיעת הועדה את הפורטולה על חלוקת המענק בין הרשויות המקומיות.

א. כלפון:

אני יודע ששר הפנים הנוכחי נהג בנוהג טוב בהרגילו את הרשויות המקומיות להגיש הצעת תקציב לפני תום השנה השוטפת, ואני מברך אותו על כך, אבל טי כמותו יודע שבכדי להגיש תקציב צריכים להיות לרשות המקומית כסף בתווים. בין הנתונים האלה ישנה אומה נוסחה ששר הפנים לפני שנה הבטיח להביא, אבל טרם עשה זאת, והרשויות המקומיות אינן יודעות מהו הסכום המגיע להן מהמענק.

שר הפנים י. רוקח:

אני נתתי לרשויות המקומיות את כל הנתונים הנתונים להן בכדי להכין את הצעות תקציביהן, ואני הודעתי להן שיכניסו אותו סכום של המענק שקיבלו בשנה שעברה. כל סכום נוסף יתאים לפורטולה שאנו מקבלים. ועובדה היא שחלק גדול של המועצות הכינו כבר את תקציביהן, אף קבלתי סמועצת אשר את תקציבה ואני עומד לחתום עליה, ובהזדמנות זו אני רוצה לברך את רמט המועצה המקומית כבשר, אשר היה הראשון ששלח את התקציב.

א. כללון:
דובר על פורטולת לשנת 1953/54 וזה לא
קבלנו. מולי מדוני אשר לסועצה פלונית
שהיא תקבל סכום מסויים, אבל הרשויות רוצות לדעת את פורטולת החלוקה.

שר הפנים ל. רוקח:

אני מקווה שבשבוע הבא נוכל להסכים את הנוסחה.

א. חביבי:

זה יותר פשוט לשים עברו מפי הבחירות
בכפר יסיף ושרם בתפרטמו שנות חברי המועצה.

מר צילון:

ברשותי מה-18 לפברואר נתפרטסה הודעת
הפקיד על תוצאות הבחירות, וביום זה

המועצה נכנסת לתפקידה.

א. סגורי-כהן:

במועצת אור-יהודה לפני למעלה משנה וחצי
הוצגו הרשימות והוגשו הערעורים, ועד

היום לא נערכו בחירות.

א. כללון:

בהמשך לשעלתי הראשונה ברצוני לשאול:
במסד לרשויות המקומיות, שמחוקקת בתי-
חוליים, כי לקרבת שנת התקציב החדשה תשתף הממשלה בתקציב זה בגלף ל"י
למטה, ועל סמך זה הכינו את התקציבים. לפי התקציב שהוצע על ידי
הממשלה יוצא, שההשתתפות תהיה בגבולות 600 - 500 ל"י; האם זה נכון
או לא?

היו"ר ב. חת:

הביעות האלו תעמודנה לבירור בוועדה
המיוחדת של ועדת הפנים וועדת הכספים.

שר הפנים:

אילוני יודע כי הגטיח אלף לירות, מולי
העמונים כתוב כך. מדובר בעת על 850 ל"י
למיטה, על אלף לא מדובר. מסד המוצר פגיע 650 ל"י, ואני לא הסכמתי
בשום פנים ואופן. על כל פנים על 750 ל"י למיטה היה הסכם ביני
ובין שר המוצר, ואני עומד על זה שבמסד פגיע לעודד את הרשויות
המקומיות שתקיימנה בתי-חוליים.

2. חוק הבחירות לגופים ציבוריים (המסד הדין)

מר צילון:

ברצוני להקריא נוסח חדש לסעיף 2 שמסד
הפנים פגיע; כמובן אין זה הביטוח המשפטי,

אני מתכוון לתוכן הסעיף:

(א) שר הפנים רשאי לבנות פקידו הבחירות

למקומות יחיד בהם מתקיימות בחירות.

(ב) פקיד הבחירות או בן-כוחו:

(1) יפקח על הבחירות לשם הבטחת
סולכון הסדיר ובצוען בהתאם לחוק; לתקנות שיוקצו על ידי שר הפנים על
פני סעיף 8 לחוק זה, ובהתאם לתקנות הגוף הציבורי;

(2) יקבע סדרים לתוצאות הבחירות,
במידה שהתקבון מינו קובע אותם;

(ג) בשנת המצבעה לא ייסאג מדם בתחנת

בחירות זולת אלה:

- (1) שר הפנים או בן-כוחו;
- (2) פקיד הבחירות או בן-כוחו;
- (3) מי שלפי התקבון רשאי להיסאג בתחנה;
- (4) שוטרים הדרושים לדעת פקיד הבחירות,
או בן-כוחו, או לדעת יושב ראש ועדת הקלפי, לשמירת הסדר;
- (5) הבוחרים שהותרו להיסאג לשם המצבעה.

(ד) פקיד הבחירות או בא-כחו, או יוטב
 רגש ועדת הקלפי רשאים להרחיק כל אדם המתנהג בה שלא כשורה או שאינו
 סביל להוראותיהם, ובלא רשותו של מי שהרחיק אותו לא יוחזר אותו
 אדם לתחנה; אך אין להשתמש בכוח זה כדי למנוע בוחר הזכאי להצביע
 בתחנה שהשתמש בזכות זו.

כן אבי מציע להוסיף סעיף חדש בנוסח זה:

ההוצאות הכרוכות בפיקוח על הבחירות על ידי
 פקידי בחירות או באי-כחם לפי סעיף 2 ישולמו מתוך קופת הגוף הציבורי.

ברצוני לנסק את הצעת כרד הפנים:

ראשית-כל - ענין פקידי הבחירות. קיימנו בחירות ל-71 רשויות
 מקומיות בארץ החל ט-14.11.50, ובבחירות אלה פקידי הבחירות הצדיקו
 את עצמם, ובכל מקום הבחירות עברו בדרך-כלל בסדר.

סעיף 8 של הצעת החוק קובע שטר הפנים
 יהיה מטונה על ביצוע החוק והוא רשאי להתקין תקנות. לעומת זאת כל
 החוק הזה ברובו מורכב מסעיפי עונשין. ישנו רק סעיף אחד, סעיף 2,
 הכולל אי-אלו הוראות הנוגעות לעצם הבחירות. אבל סעיף 2 זה אינו מטפיק
 כדי לאפשר לטר הפנים לפקח את ביצוע הבחירות ברמזי. הוא קובע שהמטונה
 על הסחוז לפעשה יהיה סדרן, ומתפקידו לטפל באופן ההסדרה של כניסת
 הבוחרים לקלפי הבחירות. זה לא מתפקידו של המטונה על הסחוז, ואין
 הוא יכול לעשות בשטח זה ולא כלום.

או בא-כחו

בסעיף (ד) נאמר שהמטונה על הסחוז רשאי
 להרחיק מתחנת בחירות כל אדם המתנהג בה שלא כשורה או שאינו סביל
 להוראותיו וכך הלאה, אבל לפעשה אין כל אפשרות לבצע את הדברים
 האלה, כי מזה נובע שהוא צריך לטנות בא-כחו לכל תחנת בחירות, והדבר
 לא ניתן לביצוע. משום כך אנו מציעים שגם יו"ר הקלפי יהיה רשאי
 לסגור על הסדר ולהרחיק אנשים, כפי שזה מקובל בבחירות לכנסת. אם
 התפקיד הזה של הסדרת כניסת הבוחרים מוטל על המטונה על הסחוז,
 הסמכות שלו נובעת מהחוק ואין לטר הפנים כל אפשרות לתת הוראות
 שיבטיחו את הסהלך הסדיר של הבחירות. סמכות זאת צריכה להיות בידי
 שר הפנים בתוקף סעיף 8.

אולם סעיף 8 אין לו מטש, כי התקנות
 שהשר רשאי להתקין אינן חורגות מהחוק, זו תהיה ברכה לבטלה, כי אין כל
 יסוד בחוק עצמו המאפשר לטר הפנים להוציא הוראות ולהבטיח את הסהלך
 הסדיר של הבחירות בהתאם לחוק ותקנות. אם לפי החוק שר הפנים צריך
 להיות בסידה יותר גדולה, או פחות גדולה, אחרת לביצוע החוק, צריך
 לתת לטר הפנים את האפשרות הסטריטלית להתקין תקנות בהתאם לכך.

אנו חושבים שסעיף 2, כמוצע בהצעת החוק,
 שולל שטר הפנים את האפשרות לפקח על הבחירות, טוריד את המטונה על
 הסחוז לדרגת סדרן ואינו מאפשר ביצוע, מפני שאין באפשרותו של המטונה
 על הסחוז להעמיד פקיד בכל תחנת בחירות. נוסף לזה, לא תהיה רשות
 מרכזית שתפעיל את הבחירות, אלא כל מטונה על סחוז יעשה זאת לפי הכרתו.
 ההצעה שלנו מכוונת לכך, שתהיה רשות מרכזית בידי שר הפנים שתוכל
 לבצע את הבחירות בכל המקומות בהתאם להוראות החוק.

היו"ר ב. חת:

אני מבין שנוסח זה הוכן מתוך הנחה
 על היקף הבחירות לקונגרס הציוני, אבל
 יתכן שיהיו בחירות למוסד אחר, תהליכה קלפיות פפורות ולא אלפיים,
 ולכן נדמה לי שכדאי לשפור על האפשרות שגם המטונה על הסחוז יוכל
 לבצע את הבחירות.

י. יטעיהו:

בדרך-כלל שינוי זה עושה רושם טוב,
 אבל הוא מכניס שינוי מהותי בכל כוונת
 החוק הזה. הכוונה של החוק הזה היא באמת, שמישהו מטעם השלטון יהיה

סדרן, טעגיש על הסדר. בט התקרון הדלש והופך את הבחירות לבחירות רשמיות במדינה, כמו בחירות טוניציאניות מן הבחירות לכנסת, כל זכנס עד הפנים לענין והחוק מקבל מטענות נחרת אגב שינוי קטן זה. אבי חושב שעלינו לשקול היטב את כדול להכניס את כל הפהפכה הזאת בטהותו של החוק. אבי טעיע לא לקבל את ה שינוי הזה.

א. פרלי:

אבי גם כן חושב שזהו שינוי טהותי, ופירוש הדבר, לפי טעיף קטן (ב) (1), כי הבחירות לגופים ציבוריים תנהל לו ועדת בחירות של הגוף עצמו, כי אם פקיד הבחירות. וטלבד זה עד הפנים יהיה רשמי להתקין תקנות. התקנון צריכה להכין ועדה ציבורית אבל לא עד הפנים. זה לא ענין טכני, והני חושב שצריך לחזור לנוסח הקודם.

אטר להצעה השניה, על כיסוי ההוצאות הכרוכות בפיקוח על הבחירות, אבי טצטרף אליה.

י. ישעיהו: אבי גם כן.

ט. חזבי:

אבי גם כן חושב שטעיף קטן (א) טכניס שינוי טהותי, לא לפי כוונת ההצעה הקורית. העיקר הוא להטטיס טעיף קטן (א) ובמקום "פקיד הבחירות" לחזר ל-"טטובה על הסחוז".

פר צילן:

אין אבי רונה בזה שינוי טהותי, אבי רונה בזה שפירות ביצוע התפקיד שהוטל על טטרד הפנים ועל התורגמים שלו. אם הכוונה שטטרד הפנים יטל רק תפקיד של סדרן, אין אנו טעונינים בזה. הנטיון הרנה טקיה טמד להשתלט על סדר הבחירות רק על ידי כך שטכניסים טנקציות. זה טטעט טינו בילן לביצוע. הכוונה היתה להסדיר את הבחירות בצורה כזו שלא יהיו עצרות, שלא נאטרך לחפש את הטנטיס שהפרו את הסדר. אינוי רונה שינוי טהותי טבחינה זו, וכל מה שנתקבל בו עדה לפני כן, היה בו שינוי יותר יסודי, כי זה נוגע לתעודות זיהוי, חטניות, אבל ענין הפיקוח, אין זה ענין טהותי.

בדרך-כלל במקומות גדולים טל-אביב, חיפה וכד', אנו טטניה את הטטוניס על הסחוזות כפקידי בחירות. אם נכתוב בחוק "הטטובה על הסחוז", אז זה לא ברור, כי אוד טקבל טטכות על ידי הפר ואחר - בטופן ישיר על ידי החוק. אם הועדה טטמט לנכון להטטיר טעיף 2, בודאי הייתי עומד על כך להוטיף "פקידי בחירות", כדי שתהיה מיזה רטות טרכזית. אבי חושב ש"פקיד הבחירות" טכסה את הכל, צריך לתת אפשרות למנות את הטנטיס הטלה, לטטובה על הסחוז אין די אבטיס כדי לעטות זאת.

היו"ר נ. חת:

אילו היית טציע להוטיף רק "פקיד בחירות" במקום "הטטובה על הסחוז", בגבולות של ארתן טטכיות, מיס לא היה טערער על כך. הטטלה היא הטטכות טטטר לפי הצעת החוק הטקורית, שקובעת סדר בתחנה ופיקוח על התחנה - וזה הטטב לא טטתנה - אן תורחב, כפי שאתה טציע "פיקוח על בחירות", ולא רק בהתמט לתקנון של הגוף הציבורי, אלא גם בהתמט לתקנות שטר הפנים יעבד. לי נדסה שגם הטטטלה מינה טעונינית לקבוע תקנון לבחירות של גופים ציבוריים. דוטני טבהצעה זו יצאת טגדר הצעת החוק.

אבי חושב שאפשר לשטר על הרטות הנטת של טטובה על סחוז" ויחד עם זאת להוטיף "פקיד בחירות" אטר טר הפנים יטנה ארתו, אבל בלי לחרוג טתחום הטטכות של הצעת החוק.

פר צילן:

אם קובעים שהטטובה על הסחוז יעטה מה שיעטה, בהתמט לחוק, וגם קובעים בטעיף 8 שטר הפנים טטובה על ביצוע חוק זה ורשמי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, טתקבל הרוטם שטר הטנים יהיה אחרמי על ביצוע הבחירות.

אם זוהי הכוונה, צריך לתת לשם הפנים אפשרות לעשות זאת, כי גם מטרת הפנים אינו מעוניין להיכנס לעצם העניין, אבל סעיף 8 מוסר מה שהוא מנסר, והמהלך הסדיר של הבחירות נופל על אחריותו של שר הפנים.

היו"ר ז. אה:

לפי החוק תפקיד הממשלה הוא לפקח על הקלפי ולקבוע סדרים במידה שהתקבון של הגוף הציבורי אינו קובע, ובגבולות סמכויות מלו רשמי שר הפנים להתקין תקנות. אם כוונת המיקון היא רק להוסיף את הרשות הזאת, פקיד החבירות כדי להקל על הביצוע, נראה לי שזה מתקבל על דעת חברי הועדה. או אפשר יהיה לכתוב בסעיף 2 במקום "המסוכנה על המחוז" "שר הפנים", ומז שר הפנים מקבל סמכות זו.

שר צילן:

אינני מתנגד לכך.

ח. טגורי-כהן:

אשר למיקון השני, בדבר כיסוי התוצאות הכרוכות בפיקוח על הבחירות, אני מציע להוסיף "למעט התוצאות המסורה".

המצעה בתקבלה

שר טילברסטון:

לגבי עניין התקנות אני רוצה להזכיר, שלפי הסעיף החדש בנוגע לסודיות ההצבעה, הוכנס בהתאם להחלטת הועדה עניין זה של תקנות. זוהי טיבה אחת למה יש צורך בנוסח ששר צילן הציע, להזכיר את התקנות לפי סעיף 8.

לפי סעיף 2 (א), מה יהיה המצב אם תהיגנה בחירות סמלכיות לקונגרס הציבורי למשל, באשר אם הסמכות ניתנת לסטובים על המחוזות, יתכן והם יעשו סדרים שונים בכל מחוז ומחוז.

היו"ר ז. אה:

הסיכוח שלנו הוא כזה:

הממשלה צריכה לפקח על הועטה בתחנת הבחירות ולקבוע סדרים מז כאשר התקבון לא קובע. בגבולות מלה תיטיבו לעשות את הניסוח.

היטיבה נבעלה בשעה 11.00.